

LUGOSI HÍRMONDÓ

XVI. évfolyam 2. (103.)

8 oldal

2015. november 14.

Új kormány lesz

November 4-én lemondott a Victor Ponta miniszterelnök és az általa vezetett kormány. Az új kinevezett kormányfő Dacian Cioloș kapott megbízatást szakértőkből – technokraták – létrejövő új kormány létrehozására, mely ha minden igaz, akkor 2016. decemberéig fogja irányítani az országot. Lapzárta után fog kialakulni a miniszterek listája, melyet a Parlament fog jóváhagyni.

KZ

Hazagondolok

Itt ülök a sóvári almafa ágai alatt Szatmárhegyen. Tőlem karnyújtásnyira szemben velem három fekete-rigó. Szinte meg is foghatnám őket, de félek, hogy elrepülnek. Az idő őszi-es, már délután hat óraker sötétedik.

Hazagondolok! Hej, de messzire van Lugos! De az otthoni magány is riasztó!

Gyermekeim mindent elkövetnek, hogy ne érezzem magam vendégnek. A tegnapi doktor vejem, miután

otthonom után sóhajtoztam a teraszon, azt ajánlotta: menjek be a szobába, akkor otthon leszek.

Ma szomorúság ért. Volt itt egy Zsuzsi nevű kicsi, fehér kutya és eltűnt. Valaki ellopta.

Novemberben – remélem akkorra hazakerülök – beindítjuk az Irodalmi Kört.

Minden jót kívánva szeretettel gondol rátok!

Lídia néni

Szatmárhegy 2015. Október 4.

Lugos és Makó

Készül a Lugos és Makó közötti testvérvárosi kapcsolat létrehozása. Alább olvasható a két város polgármestereinek a szándéknyilatkozata.

Tisztelt Farkas Éva Erzsébet!

Makó város polgármestere részére Tisztelt polgármester asszony!

Első sorban szeretném megköszönni azt a vendégszeretetet és barátságot, amivel fogadtak bennünket városukban. Más alkalommal is voltunk már Makón, és meghatott a makóiak vendégszeretete és barátsága.

1995 óta több alkalommal részt vettünk egymás programjain, kulturális programokon, fesztiválokon, kiállításokon, tapasztalatcseréken, közös uniós projekteken. Az utóbbi a lugosi és makói kórházak határon átvélt közös projektje sikeres volt, és mind a két kórház javát szolgálta.

A hagyományok alkalmából, a beszélgetés alatt felmerült az a lehetőség, hogy hivatalos formát adjunk a kapcsolatunknak, melyet mi nagyon szeretnénk: Lugos megyei jogú város és Makó város közötti testvérvárosi kapcsolat létrehozását.

Szeretném röviden bemutatni városunkat: Lugos megyei jogú város, Románia nyugati részén fekszik, közel

40.000 lakosa van. A magyarság aránya kb. 10 %-ot tesz ki. Multi-kulturális és az ökuménia jellemzi. Hivatalosan dokumentum 1242-ben említi, mikor IV. Béla okiratban elrendeli az erődítmények újjáépítését, köztük Lugosét is. Gazdag kulturális hagyományokkal rendelkezik.

Nyolc várossal áll testvérvárosi kapcsolatban, melyek a következők: Szekszárd, (1993-tól), Jéna, (Németország 1993-tól), Orleans, (Franciaország 1994-től), Nisporeni, (Moldávia 2001-től), Korinthosz, (Görögország 2012-től), Versec, (Szerbia 2005-től), Monopoli, (Olaszország 2006-tól) és Kriva Palanka, (Macedónia 2011-től).

Reméljük, hogy Önök is érdekelték a baráti kapcsolat kialakításában, és szoros közreműködés létrehozásában városaink között, mely a jó partnerség alapja lesz közösségeink és lakosaink számára.

Jóbaráti kapcsolat reményében, Őszinte, meleg üdvözlétemet küldöm!

Tisztelettel és barátsággal
prof. ing. Francisc Boldea
Lugos megyei jogú város polgármestere

TALLÓZÓ

Visszatekintő - 2. oldal

Aktuális - 3. oldal

Társadalom - 4. oldal

Oktatás és Aktuális - 5. oldal

Emlékezés az elhunytakra - 6. oldal

Lugosi híres emberek - 7. oldal

Együttműködési Szándéknyilatkozat

Lugos és Makó városok között

Makó Város Önkormányzata és Lugos municípium kinyilvánítja azon közös szándékukat, hogy együttműködést kívánnak kialakítani Makó és Lugos között.

Az együttműködés főbb területeit a nyilatkozó felek az alábbiakban határozzák meg:

1. A helyi tapasztalatok átadásán és a közös kezdeményezéseken túl a települések önkormányzatai arra törekednek, hogy Makó és Lugos lakosságának szélesebb rétegei ismerhessék meg egymás életét.

Ennek érdekében elismerik és támogatják:

- közös kulturális, művészeti és sportprogramok szervezését, és lebonyolítását;
- a két település közötti idegenforgalom kialakítását;
- gazdasági és kereskedelmi kapcsolatok kialakítását; a határon átnyúló európai uniós közös pályázatok benyújtását.

2. A nyilatkozó felek kölcsönösen mindent megtesznek a települések intézményei és gazdálkodó szervezetei közötti közvetlen kapcsolatok felvétele és ápolása érdekében.

3. Kiemelt figyelmet fordítanak a kulturális, művészeti és egyéb szakmai csoportok együttműködési feltételeinek kialakítására.

4. A jelen szándéknyilatkozat magyar és román nyelven, négy példányban készült, mindkét szöveg egyaránt hiteles, és az aláírás napjától hatályos.

Prof. Ing. Francisc Boldea, Románia Temes megye Lugos Muncipium polgármestere

Farkas Éva Erzsébet, Magyarország Csongrád megye Makó Város polgármestere

Közreadja: Pózsár József

LUGOSI EGYHÁZI VISSZATEKINTŐ

Úrnapja

Úrnapján ünnepli a Római Katolikus Egyház Jézus testét és vérét, amely az utolsó vacsora történéseitől veszi kezdetét. A kenyér a testet, a bor pedig a krisztusi vért feláldozva érettünk alapozza meg az Újszövetséget. Ekkor születik meg az Oltáriszentség, ahol az ostya és a bor magában hordozza az Isteni áldozatot, amit minden szentmise alatt

bemutatnak és kiszolgáltatnak a híveknek "az ő emlékezetére". Tehát az ünnep az Oltáriszentség ünnepe is, ezt hordozza a körmenet alatt a plebános baldachin védelmében, evvel is megvallva és kinyilvánítva a hitünket, övezve és követve a templomi zászlókat hordozó ministránsok, valamint a hívők sokaságától. A menet alatt a kórus az

alkalomhoz illő énekeket énekel a jövőző elsőáldozók rózsaszirmokat hintenek a menet elé, míg egy ministráns töményes füsttel igyekszik a gonoszt távoltartani a szentségtől és hordozójától, evvel is nyíltan kifejezve az iránta való tiszteletet. Lugoson a körmenet útvonalán négy oltár van fellállítva. Az első a Szűzanya oltára a templomudvarban, mivel a szentmise után a templomból kivonuló, a menetet alkotó hívek sokasága innen indul bejárni rendőri felvezetéssel a körmenet útvonalát. A másodikat a magyarok szent királyának Szent Istvánnak a szobra díszíti. Itt magyarul folyik az imádkozás és az énekek is magyarul hangoznak el. Ezt követi a német ajkú hívek által emelt oltár, ahol németül folyik a szertartás. A negyedik, egyben utolsó kihelyezett oltár a román ajkú híveket illeti és a Görög Katolikus Püspökség kapujában van felállítva, ahol az ottani atyák mondanak rövid szentbeszédet és imádkoznak román nyelven, majd román templomi énekeket énekelve vonulnak tovább a hívők. Visszaérve a menet bevonul a templomba, ahol szentérimádkozással ér véget az ünneplés. Álljanak itt a körmenet stációinak képei, illusztrálván annak szépségét és ünnepi nagyságát.

Langó Ferenc Attila

Templombúcsú

A Lugosi Római Katolikus Templomot 1735-ben szentelték fel a Szentháromság ünnepén. Idén kerek évfordulót, a 280-at ünnepelték a lugosi hívők, akik szép számmal mintegy háromszázan vettek részt az ünnepi szentmisén a templom udvarán. Tárt kapuk várták az ünnepleni vágyókat már nyolc órától, valamint az udvaron lévő diófák hús árnyéka alatt mintegy háromszáz ülőhely, szemben az ez alkalomra szépen feldíszített oltárral. Az oltárnak és a meghívott díszvendégek ülőhelyeinek egy nemrég felavatott oldalt nyitott, de fedett, állandó jelleggel bíró kápolnaszerűség adott helyet. Pontban tíz órakor a harangok zúgása és a kórus orgona kísérete énekének közepette vonult be a vendég paptestvérek és ministránsoktól kísért díszmenet. Az ünnepi szentmisét a templom plebánosa Ft. Dumitresc Miháil Titi nyitotta meg,

utalván az búcsú kerek évfordulójára és e szent ünnep fontosságára a templom és a hívek mindennapi életében a Szentháromság által betöltött helyes keresztény életmód követésére és a szeretettől teljes szent erő alakító szerepére. Az ünnepre meghívott paptestvérek Ft. Hollschwander József nádor, Ft. Mutiu Petru facsádi, Ft. Neagu M. karánsebesi és Ft. Marin Maties lovrini plebánosok voltak, valamint Cerbu Ioan lugosi ortodox esperes. A szentbeszédet és a misét Ft. Marin Maties meghívott lovrini plebános celebrálta három nyelven a többi paptestvér segédletével. Bibliai példabeszédekkel, valamint a Szentháromság az Újszövetségbeli összetartó erejének kidomborítását fogalmazta meg a szentmise vezérfonala gyanánt. Sok ima és az alkalomhoz illő szent énekek hangoztak el a kórus orgona kísérete

tolmácsolásában, evvel is emelvén a hely és az alkalom szellemét, szentségességét. Az ünnepi búcsú szeretetvendégséggel, agapéval és a karánsebesi fúvószenekar adta koncerttel ért véget.

Jó volt együtt ünnepleni!

Langó Ferenc Attila

AKTUÁLIS

Magyar Szórvány Napja

Az RMDSz Ügyvezető Elnökségének a döntése értelmében 2015-ben a Magyar Szórvány Napja központi rendezvényét Temesváron szervezik meg. Az RMDSz 2011 óta nevezte ki Bethlen Gábor erdélyi fejedelem születésnapját, november 15-ét, a Magyar Szórvány Napjává és azóta minden évben más helyszínen ünnepelték meg a jeles alkalmat. Az idén Temesváron a sor, a Magyar Szórvány Napja központi rendezvényét az RMDSz Ügyvezető Elnöksége és a Temes megyei RMDSz közösen szervezi meg.

„November 15-én Temesváron ünnepelünk és számítunk a többi szórványmegye jelenlétére, illetve a Temes megyei magyar közélet szereplőinek, az egyházak, az oktatási intézmények és a civil szervezetek képviselőinek a részvételére. Számítunk ugyanakkor a vidéki civil szervezetek részvételére is, akik az utóbbi években saját rendezvényeket szerveztek november 15-én” – ismertette Halász Ferenc, a Temes megyei RMDSz elnöke.

„November 15-én országszerte ünnepeket, megemlékezéseket tartanak. A munkánk talán legnagyobb elismerése az, hogy a magyar Országgyűlés hamarosan hivatalos nemzeti ünneppé nyilvánítja november 15-ét, a Magyar Szórvány Napjává” – nyilatkozta Molnár Zsolt Temes megyei parlamenti képviselő. **Forrás: internet**

Magyar Nyelv Napja

2011. szeptember 26-án a magyar Országgyűlés a Magyar Nyelv Napjává nyilvánította november 13-át, ugyanis 1844-ben ezen a napon fogadták el a magyart államnyelvvé tevő törvényt.

Románia Parlamentjének döntése nyomán ezentúl a romániai magyar közösségek is hivatalosan ünnepelhetnek ezen a napon, az önkormányzatok költségvetésükben pénzt irányozhatnak elő erre a célra.

Forrás: internet

Lugos – Makó uniós pályázat

Az első uniós projekt Lugos és Makó között 2013-ban indult, amikor a 2007-2013 időszakban a határokon átívelő program keretében a városi kórházban a sürgősségi osztályok felújítását eredményezte, Lugoson kb. 700 ezer euró értékben.

Most a második alkalommal 2,5 millió euró értékű projektet pályáztak meg Lugos és Makó városi kórházai együtt, a sebészeti osztályok felújítását tűzték ki célul. Lugoson ez magába foglalja az általános sebészetet, a traumatológiát, urológiát, ortopédiát és a műtőt.

Dr. Kállai Árpád a makói kórház igazgatója pozitívan nyilatkozott az előbbi gyümölcsöző együttműködésről és örömmel fogadta a új közös projekt beindítását Voichescu lugosi igazgató úrral, mely november folyamán fog beindulni. **Pozsár József**

Október 6. Arad

A lugosi RMDSz szervezésében négytagú delegáció – Langó Ferenc Attila, Langó Erzsébet, Jonica Matild és Dezső Ferenc – zárandokolt el Aradra, a tizenhárom vértanú kivégzésének százhatvanhatodik alkalommal tartott megemlékezésre.

Sajnos minden évben kevesebben veszünk részt az ünnepeken, igaz, hogy gyászolni megyünk. Ennek a gyásznak üzenete van a mához. Ők, a tizenhármak, akik közül csak hatan voltak magyarok, a többiek szerb, horvát, osztrák és német származásúak voltak, egyikük még magyarul sem tudott. Kiálltak a magyar kormányknak tett esküjük mellett a végsőkig, életüket adva a szabadság eszméjéért. Az utánuk maradt naplók és levelek, melyeket szeretteiknek írtak, arról tanúskodnak, hogy hitükkel híven kiálltak

azon értékek mellett, amelyekben hittek és tetteiket nem bánták meg. Hittek a szabadságban, abban a szabadságban, amelyiknek nincsen nemzetisége, mindenkinek jár, aki egyszer megszületett és nem abban, hogy egyik nemzet szabadsága a másik zsarnokává váljék.

Részvettünk a Minorita Templomban tartott ünnepi megemlékező gyászmisén, ahol Urbán Erik csiksomlyói szerzetes, kolostorigazgató, vendégprédikátor mondott szentbeszédet. A helyzethez illő példabeszédekkel hasonlóságokat mutatott ki az akkori és a most élő magyarság helyzete között. Utalván a magyarok mindenkori, részben elbukott harcaira, valamint a szétszabdalt ország magyarságára, akiket az újra felállásra, az újrakezdésre ezekből a tragikus helyzetekből a hitük, az anyanyelvük segített az

összefogásra, hogy le tudják győzni sokszor az emberfeletti nehézségeket. Meglátogattuk az újonnan megnyílt ereklyemúzeumot, melynek termeiben kiállított tárgyak valamikor a tizenhárom vértanú valamelyikének tulajdonát képezték.

Langó Ferenc Attila

TÁRSADALOM

Ötvenéves érettségi találkozó

Ötven évvel ezelőtt huszonkilenc végzős kezdte el a nagybetűs életet. Ők voltak a lugosi Bredeceanu Líceum magyar tagozata XI.D. osztályának tanulói.

A líceum elé szökött a meghívó. Az előre megbeszélte és jóváhagyott forgatókönyv szerint vette kezdetét a fél évszázad eltelté utáni ünnepi találkozó. Jöttek a már nagyon "vén" diákok. Mindegyik arcáról le lehetett olvasni az izgulást és a meglepetés okozta enyhe elpirulásokat, melyeket az újralátás örömkönnyei kísérték. Egymás szavába vágva igyekeztek a viszontlátás okozta örömeiket kifejezni. Én úgy éreztem, hogy percekre mindenki visszavedlett

azzá, aki ezelőtt ötven évvel, a felhőtlen diákevek elteltével búcsúzott el egymástól. Most újra egymásra találva az együttlét örömétől fűtve visszavedlett azzá a kisdíáká, aki éveken keresztül együtt volt jóban-rosszban. A nosztalgiazás közös fényképezkedéssel – majd a vizsgák miatt részben lezárt iskolai részlegekkel – rövid osztálylátogatással folytatódott, ahol a bezárt ajtók okán rendszeren zajongva, fotózva, adóztunk az elmúlt diákeveknek. Az ünnepi osztályfőnöki órát az RMDSz nagytermében, sajnos osztályfőnök nélkül tartottuk, mivel tavaly óta az égi iskolában folytatja azok oktatását, akik

vele együtt oda érkeztek. Szeretett osztályfőnökünk Bányai Dezsőné Eckel Alíz, aki több volt tanártársával és volt diákjaival az örökkévalóság álmát alusszák a lugosi temetőben. Emlékükre egyperces néma felállással tisztelegtünk, majd a közös beszámoló elhangzása után sírjaikra az emlékezés koszorúit és gyertyáit helyeztük el, imáink elhangzása közepette. A huszonkilenc végzős diákból, sajnos mára csak huszonkettő maradt, ezekből tizenhatan kiáltottak jelent, a többinek gondolom nyomós oka volt a távolmaradásra. A tanáraink helyzete még siralmassabb: a tizenkettő közül már csak hárman vannak az élők sorában, kettő távol Lugostól, egy pedig helyben, de nagy betegen. Délután a Zöld Béka nevű étteremben folytattuk a találkozót a feleségek és férjek kíséretében. Az igazfalvi Angelis 96 zenekar szolgáltatta talpalávaló ütemeire és a Koczás Miki étterem tulajaja által készített ízletes falatok elköltésével mulattunk hajnalig. Sok nóta, tánc, kacagás kísérte mulatás végén született meg a közös elhatározás: minden évben rendezni kell hasonló találkozót, mert ki tudja kit merre visz majd a végzet...

E sorok írása közben többször a sírás szorongatta a torkomat, könnyek és emlékek törtek fel a múltból, keveredve a jelenlegiekkel. Szerintem ezt nem kell szégyellni, ha mindjárt férfikönnyek is.

Langó Ferenc Attila
egy az ünneplők közül

Békéscsabai kolbászfesztivál

Szombaton 2015. október 24-én a lugosi RMDSz szervezésében hetvennyolcan indultak – egy autóbussz és két mikrobussz – a csabai kolbászfesztiválra. Vegyesen voltunk magyarok és románok, utóbbiak csodálattal kifejeztek elismerését a látottakkal kapcsolatban büszkén kasszíroztuk, mert ha nem is mi csináltuk a kolbászfesztivált, mint magyarok oda éreztük magunkat és úgy hiszem ők is ugyanígy gondolták. Volt ott szemnek és szájnak ingere, minden disznótoros készítmények netovábbja. Lehetetlen volna felsorolni a vásárlásra kiállított friss vagy már tartósított húsárakat, kolbászféléseket, hurkákat. A bejáratoknál az emberözön hasonlított a migránsok vonulására, annyian voltunk kíváncsiak az

ott folyó versenyre és kiállított húsárakra, na meg, hogy vásárolhassunk is a finomságokból. Igen a versenyre is, mert verseny volt a javából. Hatszázharminc csapat nevezett be a versenyen való részvételre. Ez a maximum, aminek még helyet tudtak biztosítani a versenyre, emberi körülmények között és ez a résztvevőknek is megfelelt. Csütörtökön és pénteken a fiatalok - tinédzserek - és a nyugdíjasok vetélkedtek a kolbászkészítésben. A zsűri szerint nagyon jó eredményekkel. Tehát van, vagyis lesz utánpótlás a hagyomány ápolásában, mert volt kiktől ellesni a mesteri fogásokat, hogy ez is maradjon meg hungarikumnak!

A résztvevők és a látogatók többsége vidáman ringatózott a kitűnő, ám nagy

hangerővel előadott dallamokra, együtt énekelve a zenekarokkal és szólistáival a szövegeket, persze ehhez a torkok gyanútázása is hozzájárult.

Ezután elhagytuk a fesztivál helyszínét, hogy a helyi Tescóban egészsüsk ki a megvásárolni valókat. Majd a gyulai százéves cukrászdában fogyasztottunk az ott készített finomságokból és indultunk haza. A százéves cukrászda már jóval elhagyta a századik működési évét. Kerek 175 éves, de ezt elhomályosítja az a tény, hogy Gyulán született Erkel Ferenc a Himnuszunk megzenésítője és a magyar opera megteremtője, de ez már csak hab a tortán.

Langó Ferenc Attila

OKTATÁS

A lugosi magyar tagozat

Szeptember 14-én megkezdődött az új tanév. A magyar óvoda a Református Templom melletti Épületcsoport termeiben működik továbbra is napközis program szerint 8 – 17 óra között.

A kis és középső csoportban 18 gyerek van beiratva Szolcsik Tünde és Gergely Ildikó óvónőkhöz, a nagy csoportban szintén 18 gyereket irattak be, Turi Ildikó és Bonomi Zita az óvónők.

Lugoson a magyar tagozat a Kis-kanyarban levő Murgu iskolában működik.

Az alsó tagozaton az előkészítő osztályban 6 tanuló, az I. osztályban 5, II.-ban 3, a III.-ban 2, a IV. osztályban pedig 6 tanuló van beiratkozva.

Az I. és IV. osztályt Madaras Andrea, az előkészítő osztályt, a II. és III. osztályt Romas Anikó tanítónők oktatják.

A felső tagozaton az V. osztályba 5 tanuló, a VI. osztályba 2 tanuló, a VII. osztályba 6 tanuló, a VIII. osztályba 4 tanuló iratkozott be a magyar tagozatra.

A felső tagozaton magyar nyelvet és irodalmat valamint biológiát tanít Bencző Mária nyugalmazott magyar-tanár; matematikát és fizikát Kovács László nyugalmazott gépészmérnök; történelmet, földrajzot és kémiát Molnár Klára nyugalmazott történelemtanár; zenét és vallást Gáll Zoltán Zsolt református lelképásztor.

Román nyelvet és irodalmat, angolt, rajzot, tornát román tanárok tanítanak.

Király Zoltán

AKTUÁLIS

Kirándulás Szegedre

2015. december 12-én, szombaton reggel 6 órakor mikrobusz indul Lugosról a Magyar Ház elől Szegedre a Karácsonyi vásárra. Érdeklődni és feliratkozni lehet a Magyar Házban Bencző Máriánál és Kovács Lászlónál kedden 18-20 óra között, szombaton és vasárnap 10-12 óra között vagy vezetékes telefonon a 0256-353240-es számon.

Kovács László

Szüreti fesztiválon Szekszárdon

Az idei Szüreti Fesztiválon Szekszárdon Boldea Francisc polgármester és Pozsár József a Lugosi RMDSz szervezet elnöke képviselte városunkat.

KZ

Lugosi Szüreti Bál

Az idén is megrendezésre került október 10-én a Kristály étteremben a hagyományos szüreti bál. Közel százan mulattak hajnalig – ki-ki batyus alapon vagy felszolgált menüvel az Igazfalvi Szabó Béla vezette zenekar melódiáival magyar hangulatban.

KZ

Szilveszteri Bál

December 31-én 20 órai kezdettel szilveszteri ünnepséget rendezünk a Romantic vendéglőben a Zsábári út végén. Zenél az igazfalvi Szabó Béla vezette zenekar. A menü 130 lej személyenként. Bőséges előétel, sült tarja gombamártással, krumplipürével, édeskáposzta-salátával, sütemény, kávé, négy töltött káposzta tejföllel, ásványvíz, négy személyenként egy üveg pezsgő.

Iratkozás és bővebb tájékoztatás az RMDSz székházban Bencző Máriánál kedden 18-20 óra között, szombaton és vasárnap 10-12 óra között, telefon: 0256-353240.

Mindenkit szeretettel várunk!

Az RMDSz vezetősége

VÁROSUNK

Utcák és járdák

Befejeződött a Macilor, Strandului, Pescarilor, Romulus, Spinantei, Rebreanu, Alecsandri, Sporturilor, Grozavescu, Smardan, Teiului, Vlahuta, Barnutiu utcák aszfaltozása.

Befejeződött az Oltului, Banatului és részben a Balan utcában a járdák kikövezése.

Folyik a Tepes és a Panselor utcák javítása, valamint a Remus utca aszfaltozása.

Következik a Narciselor utca és a Micro I. Park sétányainak a kikövezése.

Leaszfaltozták a Smardan, Babes és Pescarilor utcák járdáit, Folynek a munkálatok a Munteanu, 1. Mai, Loga és Oituz utcákban.

Felesleges körforgalom

Sokak szerint felesleges a Buziási úton kialakított körforgalom, ahol a Buziási útról a városból indulva egyetlen jobboldali út nyílik, mert a bal oldalon nem létezik utca. Minek ide körforgalom?

Összeállította: Király Zoltán

EMLÉKEZÉS AZ ELHUNYTAKRA VILÁGÍTÁS

Erdélyben így hívják a halottak napi ünnepet. Megyünk világítani! Fénybe öltöztetni a temetőt! Feldíszíteni a sírokat és szeretettel, csendben imádkozva emlékezni!

Boldog ember, aki még gyerek lehet szülei oldalán! Aki még nem az utolsó láncszem gyermekei és az ősök emlékei között, aki mögött már csak Isten áll!

Mindnyájunknak vannak végleg elment szerettei. Így ősszel, amikor a természet is halódik, és utolsó rozsdás leveleit hullajtja, mi is díszbe öltöztetjük a sírjaikat, és tisztelettel emlékezünk.

Gyerekkoromban ünnep volt e nap. Özvegy nagyapám, hét gyermeke és annak családja, ölelte körbe fiatalon elhunyt nagymamánk sírhelyét. Nekünk, csintalan gyermekeknek, csendben kellett maradnunk. Együtt imádkoztunk, közben, olvadó gyertyák viaszából gyurmát formáztunk. Hazasétálva, nagyapám portájára, a szülőházba, várt a meleg kalács, a frissen forrt hegy leve, gyerekeknek a meleg tea. A még élők találkozása, egy kicsiny házikóban, ahol a szeretet kitágította a teret!

Aztán 13 évesen meghalt az édesanyám. Gyerek voltam még, aki tán fel sem fogta, annál is inkább, mert kiskorom óta nagynéném és nagybátyám mély szeretetben nevelt. Ők voltak nekem a támasz, a biztonság. Így

könnyebb volt elviselni a gyászt. Vannak azonban, zsigerekig beolvadó, égő emlékek, amit soha nem töröl ki az élet. Édesanyám kék csipkés ruhájára emlékezem. Sok behúzott gombbal az elején. Mindig azt vette fel az ünnepekre. Csinos lábait az örökkévalóság zárta jeges mozdulatlanágba. Érdekes, hogy igazán csak akkor sírtam el magam, amikor az udvarra belépve megláttam osztálytársaim. Kettes sorban jöttek, szomorúan. Elöl Kiss Ilonka hozta a koszorút, és nagyon sírtunk, amikor egymás nyakába borultunk! Édesanyámat is Kiss Ilonának hívták.

Rég volt. Még 1965-ben. Teltek az évek és vele fogyatkoztak kedves rokonaim is. Távolra sodort az élet a gyökereimtől, így szüleim elvesztésekor is, csak a temetésen voltam jelen. Tán megkímélt a sors, tán tudta az Isten, hogy a szép emlékek jobban kellene, mint az elmúlás utolsó percei. Tán abban a pillanatban mindnyájan egyedül maradunk...

Apukám, akinek csillaga, bogara voltam, és akinél a világon jobban, tisztán, őszintén tán kevesen szerettek, a lezárt szeme sarkába, egy ezüstösen csillogó könnycseppel várt. Éreztem, hogy ezt nekem hagyta, a kis csillagának.

Anyukámmal még szorosabb a kö-

telék. Utolsó kép nála a szép keze, amitől Kosztolányi: Halotti beszéde jut mindig eszembe.

„Nézzétek, itt e kéz, mely a kimondhatatlan ködbe vész, mint egy ereklye, kővé meredve. S rá ékirással van karcolva, egyetlen életének ősi titka!”

Ő velem van mindig. Álmodom, beszélgetek vele! Üzen nekem, figyelem a jeleket! Sose feledem, a temetése utáni úrvacsora osztásánál, mennyire vágytam a tiszteletes úr igéjét! Mit kapok üzenetként, Istentől, anyámtól? – Ne félj! Volt a nekem szánt ige, és ez bebalzsamozta a lelkemet!

Megerősített! Hisz, most már én vagyok a szakadék szélén, ami az élet mezsgyéjén áll. Nekem kell tovább vinni az emlékeket!

Amitől megkímélt az élet szüleim elvesztésekor, azt feladatul kaptam férjem szüleinél.

Én voltam az, aki a kórházi ágyon anyósom utolsó perceiben, kezét fogva szenténeket énekeltem. “Egyedüli reményem, oh Isten csak te vagy.” Emlékszem erre kinyitotta még mindig csodásan szép, kék szemeit, mintha már a mennyországba nézne szét, majd örökre elaludt 10 percre rá.

Drága apósom utolsó szavai még most is a fülemben csengenek! Nem magát sajnálta! Szeretettel ölelt át szemeivel, és annyit mondott: “Nem tudom elképzelni, hogy ne lássalak többet benneteket!” Ez az igazi, önzetlen szeretet!

Szeretteink elvesztése arra is tanít, hogy minden véges! Az életben egyetlen egy dolog biztos: a változás! Semmi sem örök! És nincs csak fekete és fehér! Gyász könny nélkül nincs, csak öröm és nevetés! Mindkettő életünk hozzátartozója! Szeretteink addig élnek bennünk, amíg emlékezünk! Hisz a gondolat is energia, mint minden körülöttünk. Egyszer majd mi is emlékké válunk! Ezért kell minden percét tartalmasan megélnünk, hogy majd az út végén érezzük: **Éltünk!**

Gál T. Olga

LUGOSI HÍRES EMBEREK

Vitéz Doberdói Bánlaky József (1863 – 1945)

Lugoson született és iskoláit is itt végezte
Vitéz Doberdói Bánlaky József nyugalmazott altábornagy,
első világháborús hadvezér, hadtörténész. Halálának
hetvenedik évfordulóján tartottak megemlékezést Üllön.

*Üllő Pest megyei tízenkétezer lakosú
kisváros, tíz éve kapta meg a várossá
váltás rangját. 29 km-re van Budapesttől.
Római katolikus, református és evan-
gélizmus magyarok lakják. Ipara kiala-
kulóban, nagy logisztikai létesítményeit
a Ferihegyi reptér közelsége fémjelzi. A
természet ölen épülő új lakópark sok
budapestit, köztük színművészeket és
nyugodt életkörülményekre vágyókat
vonzott és vonz ottani letelepedésre.*

A megemlékezés-sorozat az Üllői Római Katolikus Temetőben lévő sírnál kezdődött, amelyben az altábornagy és neje született burghauseni Axmann Etelka hamvai találtak örök nyugalomra immár hetven éve. A Himnusz közös elnéklése után Kissné Szabó Katalin polgármester-asszony köszöntője, a Honvédelmi Minisztérium képviselőjének – Maruzs Roland alezredes – megemlékező beszéde után, Kovács Kornél plébános áldását követően a koszorúzások következtek. A helyi notabilitások, a HM képviselője, a vitézi rendek, valamint a családtagok – unokák és dédunokák után – helyeztem el a lugosi magyarság tiszteletét jelző hazulról hozott koszorút. A beszédek és a koszorúzások alatt a sír két oldalán korhű, első-világháborús uniformisban egy tiszt és egy sorkatona fegyverrel tisztelgett és a Bor-oka zenekar a helyzethez illő dalokat adott elő. Délután a Városháza dísztermében emlékműsorral folytatódott az emlékezés-sorozat. Az üllői Szín-Játszó-Tér társulat előadásában felolvasás,

mozgás és fénytechnika segítségével, valamint zongorakísérettel bemutatott ide illő dalok által elevenedett meg az életút a gyökerektől a sírig. Közben a háttérben a kor és az elhangzott szövegekhez társított képek vetítése fokozta a megemlékezés hitelességét. A teremben lévők közösen elénekelték a *Ha kimegyek a doberdói harctérre* című korabeli dalt. Az előadást követően méltató beszédek hangzottak el dr. Pollmann Ferenc hadtörténésztől, dr. Szücs Lajos országgyűlési képviselőtől.

Lugos magyarsága részéről én szólaltam fel. Nem volt könnyű az előttem felszólalók után, akik majdnem mindent elmondtak a hős katona életútjáról, családjáról. Ezért párhuzamot vontam az apa – Szende Béla volt honvédelmi miniszter – és fia Vitéz Doberdói Bánlaky József élete között. Mindkettő Lugosról indult, fényes hadi pályát futott be, kivívta az össznézeti megbecsülést, a hon dicső polgárává vált, sokak példaképévé. Szűkebb pátriájunknak, Lugosnak hírnevét öregbítvén, kiemelve az anonimitás homályából, mint magyar példaképet. Utána bemutattam a mai Lugost, mint fejlett, modern, iparral, egyetemmel rendelkező ötvenezer lakosú várost, ahol a magyarság még 8 százaléka az összlakosságnak, van érdekképviselete, civil szervezetei, nyolcosztályos magyar tagozata, magyar rendezvényei, magyar újságja. Az elhangzottak után más szemmel tekintettek rám, mintha én lettem volna Lugos, a város. Következtek a családtagok elbeszélései, emlékek elevenedtek meg az unokák szavai nyomán, nem kevés könnyezések között. A hat unokából ketten és egy dédunoka jelent meg. Egyik Braziliából Rio de Janeiróból, a másik Belgiumból Antwerpenből, sajnos a dédunoka már nem tudott magyarul, de büszkén vallotta, hogy a fele magyar, a másik fele pedig flamand. Ezek után svédasztalos állófogadással, kötetlen beszélgetésekkel, az emléktárgyak kölcsönös ajándékozásával folytatódott

és az elmaradhatatlan fotózkodással ért véget a megemlékezés.

Megígírtém, hogy Lugoson az apa már létező megemlékező ünnepsését egybe-fonjuk a fiújével.

Ki is volt valójában Vitéz Doberdói Bánlaky József?

Szerelme gyerekként jött a világra 1863. február 14-én Lugoson. Szende Béla gavosdiai nemes, földbirtokos és a segesvári polgári kormányzóinak a megszokott unokája Sternheim Róza Sarolta szerelme gyümölcse gyanánt. Mivel Szende Béla, az apa már nős volt, egyik keresztény egyház sem anyakönyvezte a gyereket. A lugosi rabbi vállalta egy kis anyagi ellenszolgáltatás fejében az anyakönyvbe való bevezetést, mint Breit Salamon udvari zsidó ember fiaként. De mivel hely már nem volt a rubrikákban, a lap margójára lett beírva az édesanya valódi neve. Elvégezte magántanulóként az elemi tanulmányokat, majd a Lugosi Római Katolikus Gimnáziumot. Sor alá került, következett a Ludovika Katonai Akadémia Pesten és Bécsben a Kriegsschule -Terezianum. Innen ívelt felfelé a katonai és családi karrierje, kisebb buktatókkal, de mindig becsülettel hazája és magyarsága iránt tett hűségsküje szerint. De ez már egy másik elbeszélés egy dokumentumregény, amelyet dr. Pollmann Ferenc írt meg, sok-sok kutatás után.

Langó Ferenc Attila

HASZNOS TELEFONSZÁMOK:

Mentők, tűzoltók, rendőrök:	112	Meridian (víz):	0256-351750
Kórház:	0256-353730, 353731	Salprest (szemét):	0256-352830
Tűzoltóság:	0256-351560	Murgu iskola:	0256-351744
Rendőrség:	0256-351212	Magyar óvoda:	0256-358441
Közrendőrség:	0256-353324	Színház:	0256-354013
Csendőrség:	0256-353511	Kultúrház:	0256-353253
Református parókia:	0256-351103	Munkaerő Hivatal:	0256-351812
Katolikus plébánia:	0256-351758	Vasútállomás tudakozó:	0256-359679
RMDSz:	0256-353240	Telekom info:	0256-118932
Polgármesteri Hivatal:	0256-352240	Ermis kábelTV:	0256-376888
Városháza (ingyenes):	0800-801000	MOL benzinkút:	0256-358377
Gáz (ingyenes):	0800-800928	Munkaügyi Hivatal:	0256-351776
Gáz Marosvásárhely:	0265-200928; 0265-200366; 0801-000366; 0800-800900; 0800-800366.	Törvényszék:	0256-352372
		Pénzügyi Igazgatóság:	0256-351673
		Kereskedelmi Kamara:	0256-354920

Sorel-Amigo Kft Lugos

Somesului utca 18. szám; Ion Vidu utca 15. szám
Tel.: 0256-351325. vagy 0256-351108.
E mail: sorelamigo@yahoo.com

A Sorel Amigo Kft forgalmaz több ezer színben számítógépen előállítható, az EU követelményeknek megfelelő, környezetbarát, holland importból származó, vízben oldódó, bármely típusú autóra alkalmas metalizált vagy fényes festéket. Bővebb felvilágosítás a fenti címeken vagy telefonokon. Kaphatók még festékek – Trilak, Dűfa, Köber, Azur – különböző építkezési anyagok és villamossági cikkek, minden nagy választékban.

Lakatos család

HIVATALOS FORDÍTÓ LUGOSON

Hivatalos engedéllyel rendelkező fordító magyar, román, angol nyelvű szövegek fordítását vállalom bármilyen szakterületről, jutányos áron, sürgősségi esetben is. Érdeklődni lehet a 0743-101353 telefonszámon illetve személyesen a Magnoliei utca 15. szám alatt.

☞ **VÁSÁROLOK** 1950 előtt készült képeslapokat. Érdeklődni a szerkesztőségben lehet vagy telefonon a következő számon: 0721-236490.

☞ **VÁSÁROLOK** Lugost és a környező magyar településeket ábrázoló régi képeslapokat. Érdeklődni lehet a szerkesztőségben vagy telefonon a következő számokon: 0256-354475, 0721-236490.

☞ **Régi magyar bánási ételek receptjeit várjuk az idősebb olvasóinktól, amelyek lakodalom, Húsvét, Karácsony vagy más események alkalmából készültek.** Érdeklődni lehet a szerkesztőségben vagy telefonon a következő számokon: 0256-354475, 0721-236490.

☞ **Szeretnénk összegyűjteni a bánási magyar lakodalom, eljegyzés, születés, sorozás, bevonulás, temetés vagy más családi esemény rigmusait, mondókáit, szertartásait.** Érdeklődni lehet a szerkesztőségben vagy telefonon a következő számokon: 0256-354475, 0721-236490.

TÁMOGATÓINK

A Lugosi Hírmondó állandó támogatóinak névsora:

Raminger Margit – Németország;	Abrán Regina – Lugos;
Kovács Sándor – Lugos;	Juhász Julianna – Lugos;
Vásári Piroska – Lugos;	Papp Mihály – Gyergyóremete;
Lakatos Olga és Sorin – Lugos;	Papp Gabriella – Gyergyóremete;
Farkas József – Szoborsin;	Dr. Hígyed István – Lugos.

LUGOSI HÍRMONDÓ

A Lugosi Hírmondó a lugosi magyarok tájékoztatója, politikai, oktatási, közéleti, művelődési, helytörténeti, irodalmi, társadalmi, gazdasági havonta megjelenő szórványlap.

Kiadó: Putnoky Miklós Alapítvány, Lugos

Szerkesztőség:

Főszerkesztő: Király Zoltán (tel.: 0721-236490).

Olvasószerkesztő: Király Rozália

Szerkesztőbizottság: Pozsár József (politika, társadalom, tel.: 0744-549396), **Király Zoltán** (külpolitika, hírek, gazdaság, tel.: 0721-236490), **Fülöp Lídia** (irodalom, kultúra), **Király Rozália** (oktatás, helytörténet, kultúra), **Kovács László** (városi tanács, társadalom), **Langó Ferenc Attila** (társadalom, politika, tel.: 0723-794399),

Takács Imre, Simon István.

Magyarországi munkatárs: **Lugosi Papp János** Budapest (tárcanovella).

Fényképek: Király Zoltán, Langó Ferenc Attila

Tördelőszerkesztő: Dömötör Adriana

Postacím:

305500 = LUGOJ

Str. Viorelelor Bl.C6. Ap.9.

Tel.: 0721-236490.

E-mail: lugosi_hirmondo@yahoo.com

Nyomda: Almariones Kft, Lugos

ISSN 1583-9354.

A Lugosi Hírmondó non-profit jellegű, ingyenes kiadvány, mely pályázat útján elnyert támogatókból és önkéntes adományokból tartja fenn magát.

Kérjük a tisztelt olvasóközönséget, hogy lapunkat erkölcsileg és anyagilag támogatni szíveskedjék!

Számítunk az Ön támogatására is!

A szerkesztőség fenntartja magának azt a jogot, hogy a kéziratokat szükség szerint átdolgozza. Meg nem rendelt kéziratokat nem őrzünk meg és nem adunk vissza. A cikkek szerzői vállalják a felelősséget írásaik tartalmáért.

Névtelen leveleket nem vesszünk figyelembe.

Lapzárta: 2015. november 12.

Hirdessen a Lugosi Hírmondóban!

A lap megjelenik minden hónap végén. Apróhirdetéseket és reklámokat elfogadunk minden hónap 20. napjáig. Tarifáink: reklámok esetén 0,50 lej/cm²-ként, apróhirdetések esetén magán-személyeknek szavanként 0,50 lej, jogi személyeknek 1 lej. Kiemelt helyen (első oldalon) vagy kiemelt szöveg esetén kétszeres a tarifa. Kifizetés megegyezés szerint. Várjuk tisztelt ügyfeleinket!